

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

(„PINCZÉREK LAPJA.”)

A HAZAI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉSOK, PINCZÉREK ÉS KÁVÉHÁZISEGÉDEK ÉRDEKEIT FELKAROLÓ SZAKKÖZLÖNY.

A „Budapesti szállodások, vendéglősök-és korcsmárosok ipartársulata”-nak, az „Első magyar orsz. pinczemesterek és pinczemunkások egylete”, a „Budapesti kavéház segéd-egylet” a „Szatmár-németi pinczér-egylet”, a „Székesfehérvári pinczér-egylet”, a „Szombathelyi pinczér betegsegélyező-egylet”, a „Kolosvári pinczér-egylet”, a „Győri pinczér-egylet” a „Rövkömáromi vendéglősök és kávéosok ipartársulata”, az „Aradi pinczér-egylet”-nek, a „Szabadkai pinczér-egylet”-nek, az „Aradi vendéglősök-és kavéház egyesület”-nek, az „Ujvidék szállodások-, vendéglősök és kávéosok ipartársulata”-nak a „Miskolcai pinczér-egylet”-nek és a „Kassai vendéglősök kávéosok, korcsmárosok és pinczér-egylet”-nek.

H I V A T A L O S K Ö Z L Ö N Y E .

Megjelenik havonként kétszer, minden hó 1-én és 15-én.

Előfizetési ár:

Égész évre	frt 6.—	Félévre... ..	frt 3.—
Háromnegyedévre	4.50	Évnyedre	1.50

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

IHÁSZ GYÖRGY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VIII. kerület, Zerge-utca 19. szám.

Kéziratok és előzetések ide intézendők.

HIVATALOS RÉSZ.

A budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulatának választmánya f. évi november 14-ikén választmányi ülést tartott, mely alkalommal jelen voltak: Gundel János elnök, Wirth Ferencz alelnök, Eibel Károly, Fritz Henrik, Noszek Ignác, Vincze Lajos, Blaschka István, Stamm András, Wrabetz Frigyes, Spall Mátvás, Paveika Antal, Glück Frigyes választm. tagok: ifj. Ács Károly ügyész, Teasdale Ottó titkár. Megnem jelenhetősüket igazolták: ifj. Feith István, Hermann Ferencz és Schmidt Károly urak.

Elnök az ülést megnyitván, a mult ülés jegyzőkönyve felolvasatván: hitelesítettt. A mai jegyzőkönyv hitelesítésére elnök úr Spall Mátvás és Paveika Antal urakat kéri fel Segélyiránti kérvények felolvasatván Sperlak szegény sorsu tagnak 15 frt Hinterschisnek pedig 10 forint segély kiutalványoztatni rendeltetik.

A tanonc ügyben szerkesztett felterjesztés egyhangulag elfogadtatott annak létesítése körüli buzgó fáradozásaikert: Glück Frigyes, Stadler Károly és ifj. Ács Károly uraknak a választmány közszónete jegyzőkönyvileg kifejezetett. A kérvény átadására Gundel János ur elnök, Glück Frigyes, Stadler Károly, Wrabetz Frigyes és ifj. Ács Károly urakból álló küldöttség választott.

Egyéb tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

A kassai vendéglősök, kávéosok, korcsmárosok és pinczér-egyletének

appellációja a miniszterhez.

Kassa város törvényhatósága f. évi október hó 15-én tartott közgyűlésében a fogadó vendéglő, korcsma stb iparüzletek gyakorlása tárgyában új szabályrendeletet alkotott. E szabályrendelet egynéhány pontját az ottani egylet elnöksége felette sérelmesnek találván, ez ügyben még a mult hó végével egy népebbes értekezletet tartott, melyben egyhangulag kimondatott: hogy ez ellen a felebbezással élne: és hogy ennek szerkesztésével egyletük első disztagját Deil Jenő kereskedelmi és iparkamarai titkár urat küldöttségileg fel is kéri, Deil Jenő most sem tagadta meg magát, ez a küldöttséggel hosszabban értekezvén, ez ügyben teendő közben-

járását illetve közreműködését a legnagyobbb előzékenységgel megígérte. — E fellebbezés (zseniálitásának egy-két percnyi műve! valóban Deil Jenő arany tollára vall és igen örvendünk, hogy éppen nekünk jutott a szerencse, azt itt egész terjedelmében, a nyilvánosság elé hozhatni

A kassai vendéglősök, kávéosok, korcsmárosok és pinczér-egylet által benyújtott fellebbezés tehát következőképp hangzik:

Nagyságos kir. tanácsos polgármester ur!

Szab. kir. Kassa város törvényhatósága f. é. október hó 15-én tartott közgyűlésében a fogadó, vendéglő, stb. iparüzletek gyakorlása tárgyában szabályrendeletet alkotott, melynek egyes intézkedéseit az általunk képviselt iparosokra sérelmeseknek találván, azok ellen törvénybiztosította jogunknál fogva felebbezással élünk:

I. ad B. Fogadók (Vendégfogadók).

Ezen fejezetben kimondatik, hogy a magánosok által fenntartott szállók számára a I. foku iparhatóság által a rendőrhatalóság véleménye alapján a szükséghez mérten állapittatik meg; továbbá kijelentetik, hogy szállók a fűtcsza, malomutcsza, forgács-, mészáros-és rózsa-utczákon nem engedélyezhetők,

Mindkét intézkedés sérelmes és célszerűtlen.

A szállók számának korlátozása célszerűtlen azért, mert éppen a szegényebb sorsu néposztály érdekében óhajtanunk kell, hogy nem korlátozott számú, de minél több magán szálló létezzék, nehogy az átutazó szegényebb sorsuak lebujokba és rendőri felügyelettől ment magán lakásokba szorulanak, vagy

STIASNY LAJOS.

szállók és férhelyek hiányában a közbiztonság nagy kárára a város férfeső, a rendőrség által ritkábban látogatott részeiben csatangoljanak.

Czél szerűen továbbá az, hogy a szállók a város összes tisztességes utcáiból kitiltatnak. Vagy tisztességes hárszegényebb nép az, mely ezen szállókat felkeresi és akkor nincsen ok, illetőleg az őket befogadó szállókat a város szebb, folytonos rendőri felügyelet alatt álló, kényelmesebb részéből kiküszöbölni, vagy feltételeztetik, hogy ezen szállókban gyanús elemek is fordulhatnak meg és akkor éppen a rendőri felügyelet folytonossága miatt a látogatottabb utcákban kell a szállókat engedélyezni, nem pedig a külvárosoknak nevezett, sártengereken és a legsilányabb közlekedési eszközökben bővelkedő piszkofészekben, hol a rendőrség csak ritkán, talán a sátoros ünnepek idejében fordul meg.

Tisztelettel kérjük tehát, hogy a szabályrendelet illető szakaszai aként módosíttassanak, hogy

- 1) azok száma nem korlátozotatik,
- 2) azok bármelyik utcában felállíthatók legyenek.

ad C) *Vendéglők, sörházak, korcsmák, pálinka mérések.*

Ezen fejezetben sérelmesnek találjuk azon intézkedést, hogy a pálinkamérésekben az ételek kiszolgáltatása tiltalmaztatik.

Nemcsak a pálinkamérők de magának a pálinkát fogyasztó munkásszótálynak érdeke kívánja, hogy ezen indokolatlan tilalom törültessek.

A ki szeszesítalt, különösen pálinkát iszik a nélkül, hogy hozzá bármilyen ételt élvezne, sokkal hamarabb fog le részegedni, mint az, ki étkezve élvezi az italt. A jelzett tilalom tehát előmozdítja a részegkedést, a tilalom megszüntetése pedig hathatós szer a részegkedés ellen. Azonkívül pedig nemlétezik ok, miért kelljen a magas italmérési engedély díjal fizető pálinkamérőt egy nevezetes kereseti forrástól az étel kiszolgáltatásától eltiltani.

Ép úgy sérelmes és sok esetben kivihetetlen azon intézkedés is, hogy az italmérés csak az üzleti helyiségben gyakorolható. Az utcán való mérés eltiltását helyeseljük, de tisztelettel kérjük az illető ház udvarán vagy kapujában való italkiszolgáltatást legalább országos vagy heti vásárok, vagy bucsuk alkalmával engedélyezni.

Sérelmes továbbá azon határozmány hogy pálinkát 14 éven alóli gyermeknek kimérni, tehát kiszolgáltatni tilos. Föltétlenül helyeseljük, hogy a kiskorú gyermeknek ivásra, pálinkát ne adja-

nak, de nem látuk helyén valónak, hogy a gyermeknek, az iparos tanoncoknak, ki szülője, mestere számára vásárolt, ezt kiszolgáltattni tilva legyen. Ez irányban is kérjük tehát tisztelettel a szabályrendelet módosítását,

ad D. *Kávéházak.*

A kávéházakra nézve kimondja a szabályzat, hogy azokra nézve záróra meg nem állapítottak.

Itt a világosság kedveért aként kérjük az illető §-st szövegeztetni, hogy »a kávéházakban nincsen zár-óra.« Ezen világosabb szövegezést azért kérjük, hogy esetleg valamely túlbuzgó törvény magyarázó rendőrtisztviselő az illető intézkedést úgy értelmezze, hogy a kávéházak zárórája közgyűlésileg megállapítva nem lévén, esetről esetre a rendőri önkény vagy jóakarát határozza meg azt.

Elvégre sérelmesnek találjuk azon intézkedést, mely a kávéházakban a zenélést déltől esti 9 óráig engedélyezi.

Miután köztudomás szerint a kávéházak ugyanazon közönséggel bírnak mint a vendéglők és sörházak, ezen közönség azonban nem délben, leginkább akkor szokta nagyobb számban a kávéházakat látogatni, midőn már megvacsorált és a vendéglőt és sörházat elhagyta, tisztelettel kérjük, miszerint a kávéházakban a zenélést ugyanazon időben engedélyezni méltóztassék, mint az a sörházaknak megengedtetik.

Sérelmeinket a fentiekben tisztelettel előterjesztvén, kérjük a nagyságok kir. tanácsos polgármester urat, miszerint jelen felelőzésünket a nagyméltóságú Miniszteriumhoz felterjeszteni méltóztassék. Ezek után maradjunk

Kassán 1890. nov. 12.

Nagyságod alázasatos szolgálai:

A kassai vendéglősök, kávéosok, korcsmárosok és pinczerek egyletének elnöksége.

A pinczér egyletek s azok országos szövetségéről.

(Folytatás.)

De hogy az országos ipartestületnek, a humánus jótékonyosság egyenletes gyakoroltatása minden rendkívüli esethez képest biztossá legyen, a megalakulás alkalmával valamennyi székhely. évi jövedelmének megfelelő alap tőkével köteleztetik az országos ipartestület* kötelekébe lépni. A jogi kérdés azonban még is fenn marad. — mi történik hely a pinczér egyletek azon vagyonával, — mely az országos-ipartestület kötelekébe való, belépés alkalmával a jelzett alaptőkén felül marad?

A terv hívei erre ismét csak azzal válaszolnak, hogy az országos ipartestületnél, nem a jogi kérdés a czél, hanem a humánus jótékonyosság nagyobb gyakoroltatása, s ebből kifolyólag az emberbaráti valódi jótékony-

oly széles alpra volna fektetendő, hogy az, országos ipartestületnél ne csak a beteg tagok ápolatassanak, — hanem az elgyógyult munkásképtelen társak — és ezeknek özvegyei és árvái is segélyeztessenek, — tehát azon szétforgácsolt tőkéket, melyek jelenleg a pinczér egyletek pénztáráiban czéltalanul hevernek, és a melyek a megalakulás után feleslegbe maradtak: — azon összegekből, az annyszor hangoztatott, és minden nemesebben érző és gondolkodó kartárs által annyira óhajtott, »Vendéglősök nyugdíj intézete* megalapításak! Magától értetik, hogy e szétforgácsolt tőkéket, a központi egyletnél, csoportosítatnék, és azt a központi tanács, az »országos igazgató tanács* által megállapított szabályok szerint kezelne. S ily módon az a vagyon a mi itt, ott, több vagy kevesebb év óta a pinczerek filléreiből összehalmozódott, és a jelenben czéltalanul hever, — a központi csoportosítatnék és az általános nyomo nagyobb enyhítése céljából, egy bizonyos terv, vagy kulcs, szabályai szerint folyóvá tetetnek.

Hogy pedig ez a vagyon, a nyugdíj intézet tőkéje, — folyton gyarapítassék, meenyiben már ki van mutatva, hogy az ipartestület folyó jövedelme nem csak elegendő leend a beteg ápolatására és temetkezésekre, ha azonfelül még tekintélyes nyereség is marad, tehát — ezen nyereség, az összes székhelyektől, valamint a központi egyletől is, minden év végével a nyugdíjintézetnek szolgáltatának be és annak alapokéjéhez csatolatának, tehát ez okból a nyugdíj intézetek megalapítása végett is, a vagyon köztulajdonná kell tenni.

2 or A jelenlegi pinczér egyletek vagyona is köztulajdon, csak hogy kisebb mértékben helyezze van köve, míg az »országos-ipartestületnél* általánossá lenne téve. — Hiszen nagyon egyszerű és világos, hogy az a pénz a mit egyszer a testület pénztárába tagsági díjében befizetünk, az többé nem egyeseké, hanem a testületé, de mivel a testület tagjai foglalkozást keresve folytonosan váltakoznak, a vagyon is köztulajdonná kell tenni, hogy az a tag, mely ma itt foglalkozik, — holnap a sors, talán az ország másik részébe veti, tehát a kivánt igazolás után, ott vehesse igénybe a testület által nyújtandó előnyöket.

— Magától értetik, hogy az összes tagok, a testület iránti kötelességük teljesítésére mindenütt utalva lesznek, — tehát ez okból is szükséges a vagyon köztulajdonná tenni.

3-or. Vegyük egy esetet, és mondjuk, hogy egy fiatal ember 20 éven át pinczérkedve folytonosan fizette a tagsági díjakat, persze ma itt, holnap amott, csakhogy mindég más más városban. Azonban az égtől oly kedvező egészséggel volt megáldva, hogy 20 évi vándorlása alatt egy városban sem vette igénybe az egyletek segélyét, — 21-ik évben balsorsa utóli és épen azon városban találja, hol még szabályszerűleg nem lehet az ottani pinczér egylet tagjává! S mi történik vele? az, hogy az ottani egylet szabályához ragaszkodva nem ápolatja — mivel nem volt az egylet rendes tagja, — tehát a fiatal ember, dacára annak, hogy 20 éven át, a különböző egyleteknek mint egy 1500 frt. fizetett: — balsorsában mindenképp elhagyta a segély nélkül maradt. Tehát az ilyen felszeg intézkedések, vagy hogy ne mondjam vissza élések megszüntetése céljából is a vagyon köztulajdonná kell tenni.

4-er. De fordítsuk meg az elmondott esetet, és tegyük fel, hogy az a fiatal ember a 20 év elteltével önálló vendéglőssé lett, — mihasznát veheti a különböző egyleteknél fizete-

1500 forintjának? Semmit! — A különböző alapszabályok értelme szerint mindennél meg szűnt az egylet tagja lenni, s így az egyleteknek fizetett összegek elvesztek rá nézve. — Tehát, hogy az ilyen igaztalan és méltánytalan szabályok megszüntetlenség: a vagyon köztulajdonná kell tenni. Ha pedig a vagyon köztulajdon és az elmondott módon a „nyugdíjintézet” is megalapíttatik, akkor minden tag örömet fizeti a kiszabott díjat, — mert tudni fogja, hogy azok a fillérek, melyeket keserves keresményéből, ma itt, holnap amott a testület pénztárába befizet, nem vész el, — mert bár hová vezesse is a sors, a testület hatas körében mindenütt felfalja. Azt is tudni fogja, hogy a játékosyagra ki nem adott felesleg a központba össze folynak és ott gyümölcsözötlenül elhelyeztetnek, — ez által a netalán bekövetkező szerencsétlenségekben segélyezve leend

5-ör. A vagyonnak köztulajdonná való tétele által, — mivel a kölcsönös elszámolásra nem leend szükség, az ügykezelés igen megkönnyítettik. Az összes székhelyek az év vége felé kimutatják, — hogy a testületi okmányt azaz alapszabály könyvecskét *folyszámmal és a testület peccsítjével hitelesítve kiadtak* — ennyi tagnak, az alkalmazott létszám, ennyi. A lefolyt jövedelem ennyi. Apóltak vagy el temettek ennyi tagot, ezekre a kiadás volt ennyi s végre a nyeresémm ennyi. Tehát a kezelés egyszerűsítése czéljából is szükséges a vagyon köztulajdonná tenni.

Meg támadják még e második tervet azzal is, s azt mondják, hogy bizonyos speciális okok miatt, meg a helyi hatóságok eltérő szabályai miatt egyöntetű alapszabályt alkalmazni nem lehet, anélkül pedig a vagyon sem lehet köztulajdon!

Ezen megtagadással szemben a terv hívei azt állítják, hogy ha az állam törvényei, a közigazgatás, az iptartórvény s ennek értelme szerint alkotott hatósági szabályzatok, az állam területén mindenütt egyik és ugyanazok, következőképen ha a testület czéljai is mindenütt egy és ugyan az lessz — tehát egyöntetű alapszabályt miért nem lehetne az összes székhelyekre alkalmazni? — Speciális okok sem foroghatnak fenn, mert alkotmányos törvényeink egyes városok kiváltságait megszüntették, a piaci árak sem gátohatják, mert a mostani gyors közlekedés mind az elemi serekre, mind egyébb cikkekre áaira nézve a különbözetet kiegyenliti.

A czelok elérésében mind a két terv hívei megegyeznek, a második terv hívei csak annyiban térnek el, hogy az iptartórvény VI. fejezete szerint realis irányban, oly módon akarunk hatni, hogy a vendéglő és kávéházi ipar üzhetese, becsületes jozan életű és erkölcsileg kifogás ala nem eső egyéneknek engedtesék meg.

Elhelyezők intézetek mind a két terv szerint létesítenének, csak hogy az első terv szerint az intézetek élén mint már kimutattam egyes vállalkozók állanak, kik az egyletek felügyelete alatt saját hasznukra és felelőségükre eszközölnék az elhelyezést.

A második terv szerint épen elenkezőleg a testület javára és felelőségére, valamennyi székhelyen aként lenne berendezve, hogy az intézetek élére oly fizetett hivatalnokokat alkalmaznának kik a székhelyek felügyelete alatt a testület összes ügyeit helyesen vezetni képesek volnának. Ezen intézeteknek kötelessége lenne egymással kölcsönösen megismertetni, hogy székhelyükön van ennyi 1-ső rendű, ennyi 2 od rendű üzlet, ezekbe ilyen meg

ilyen képességű pinczerek kívánatnak, — ily módon az elhelyezéseknél sok káros tevédek kikerülhetők volnának, — kötelességük lenne továbbá a székhelyek levelezéseit vezetni, az elhelyezéseket előjegyezni és a kívánalmaknak megfelelőleg eszközölni.

Ezen tervezetre azonban az első terv hívei az mondják, hogy az a szövetség veszélyére kockáztatással járna, mert egy olyan képzett egyének, ki az összes ügyeket helyesen vezetni tudná, legalább 800 frt évi fizetés szükseges, ezen összeg pedig a kisebb székhelyeken a mérsékelt elhelyezési díjakból be nem folyna, tehát a veszteség a testületet érné.

Ezen elvetésre, a másik oldalról, azok a kik az elhelyezési dolgokat bővebben ismerik azzal válaszolnak, hogy tegyünk egy kis statisztikai számítás, és vegyük a legkisebb számú egyelet pl. Szathmárt.

Szatmáron és vidékén évenként megfordul	400 pinczér. ezek között főpinczér lehet	30,
30 főpinczérnek a mérsékelt elhelyezési díja	a 5 fr. 150 fr. éthordó, és II. rendű kávéházi pinczér	200, ezeknek
a mérsékelt díja, a) 2 fr.....	400 fr.	
150 tanuló vagy ugynevezett borlegény	a 1 fr.	150
20 bédrolga a 5 fr.....	100	

összesen: 800 frt.

Pedig hát itt mint látható a vendéglők egyébb személyzeteinek elhelyezési díja nincs számítva, de ha a legkisebb számítás tesszük is, fel meg 300 frtra, — tehát ezen tervet még Szatmáron sem járna kockáztatással, sőt a testületnek hasznot hozna!

Ezek volnának tehát azok okok és érvek melyeket a két terv hívei szemben állítanak egymással, hogy egyik, vagy másik érv mennyiben helyes azt mélyen tisztelt olvasóim és tisztelt kartársaim megítélésére bízom és hogy egyik vagy másik terv, vagy a tervek részei gyakorlatilag, mennyiben lesznek alkalmazhatók és kivihetők, megmutatja az idő. Én csekély véleményem szerint, bár még a megvitatás stádiumában sem vagyunk, a második tervet a köztulajdoni akarókat pártolnám, de bár miként alakuljanak a vélemények, azt kívánom, hogy az egyesülés létre jöjön, — és győzőn a jó!

V. J.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Aradon, az aradi pinczér-betegseglyőző- és temetkezési egyletnek saját helyiségében folyó hó 15-én megtartott választmányi üléséről.

Jelenvoltak:

Pözl Miksa egyleti elnök, *Luszk*a József pénztárnok, *Damschitz* János ellenőr, *Mayer* Károly, *Szabó* István, *Bergonczy* Gusztáv, *Fok* József v. t.

1.) Pözl Miksa elnök a tagok üdvözölése után constatálja annak határozatképességét, mire felolvastatja a mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítést véget.

A jegyzőkönyv észrevétel nélkül *Mayer* Károly, *Bergonczy* Gusztáv választmányi tagok által hitelesítettik.

2.) *Luszk*a József, pénztárnok bemutatja November hóról szóló számadásait, mely szerint

Bevétel: .....47 ft. 56 kr

Kiadás: .....43 * —

maradvány készpénzben 4 frt. 56 kr, ezen összegről szóló számlák és számadások rendben levőknek találtattak és a 4 fr 56. a pénztárba beutalványoztatott; mire *Luszk*a József pénztárnok urnak a felmentvény megadatott.

2.) Pözl Miksa, elnök meleg szavak kíséretében emlékezteti a jelenlevőket a kérelhelten sors által elragadott *Wein*er József, egyleti dísztag urra, ki az aradi pinczér egyletnek azon fáradságos időben, midőn az egylet még rendezve nem volt: érdemdús elnöke lévén, elnöksége alatt létre hozta az egylet díszszólját és az egylet belügyeit felviragoztatta kimélet nélkül testel lélekkel fáradozott. Kartársai szeretettel és becsüléssel kiérdemelte, miért is indítványozza, hogy örök emléke a jegyzőkönyvből beiktatassék, és a gyászoló család jegyzőkönyvi kivonatba értesítessék

A választmány ellenmondás nélkül egyhangulag elfogadja elnök indítványait.

4.) *Luszk*a József, pénztárnok előterjeszti, miszerint azon sajnós tapasztalatra jutott, hogy a tagok és nem tagok a szabályhoz mérten a hivatalos helyiségben nem alkalmazzák magukat, indítványozza hogy szigorubb szabály készíttessék.

5.) A választmány ez indítványt magáévá teszi és elnök elrendeli hogy hetenként egyszer 2. v. t., mint iroda vizsgálók a hivatalos helyiséget látogassák meg, erre *Szabó* és *Porz* József, kéreztett fel. Több tárgy elintézésre nem kerülvén, elnök az ülést berekeszti

Goldberger Bertalan

egyleti tb. titkár.

A bor betegségei s azok orvoslási módjáról.

(Folytatás.)

A derítés eképp történik: vesz az ember a három szer közül egyet (mi csak a vizahólyagot használjuk) és azt először erősebb eszközzel tisztán a lehetőleg apróra összetörjük, azután azon borból, melyet tisztítani akarunk egy edényben mintegy 1/4 hectoliternyit kiveszünk, így ebből először egy pintre való fordítunk a vizahólyag tökéletes felvasztására, melyet egy nyíria seprőcskével egészen habbá kell verni, ezen habot azután a 1/4 hectoliternyi borral jól összekeverni ismét azzal felhabozni, s e keveréket a tisztítandó borba önteni. Midőn a tisztítószert a hordóba beöntöttük, egy e czélna készített borkorbácscsal jól összekeverve egy-két hétig nyugodni hagyjuk.

Ha a bor még akkor sem lenne kívánágonk szerint tiszta, akkor előbb ezen hordórol lefejtjük, de vigyazva, hogy üledéke össze ne vegyüljön a többivel, azután a másik hordóba ismét újra tisztítjuk, de már ekkor kevésbb vizahólyagot adunk bele. Ezen másod-

szori tisztítás után már 5—6 napra meg szokott tisztulni a bor, mindazonáltal lehet eset, hogy harmadszor is kell a bort tisztítani, ha t. i. nehez bort üvegekbe akarunk huzni s azt messze vidékre biztosan szállítani. Mert az bizonyos, hogy valamint a jó erős s tisztán kezelt becsületes hegyi bornak semmi tisztítás, vízahólyag, szesz stb. nem kell, úgy az is igaz, hogy az így jól megtisztított bor, ha alóbbival is, de igen szép színt nyer, s bár meddig aljlon üvegekben, nem fog aljlat csinálni. De vigyazni kell ám, hogy jól be legyen dugaszolva, mert, ha levegő éri, hamar megromolhat.

Felolvasztott vízahólyagot a fentebbi czélra előre lehet készíteni, s azt folyvást jól elzárt üvegben tartani, mely esetben szeszszel kell a vízahólyagot felolvasztani.

A penész vagy viragosodás. Ezen baj leginkább csak a gyenge boroknál fordul elő, azonban rossz s nedves pinczében kivált, ha ritkán töltögetik az erősből boroknál is megtörténik. A gyengébb boroknál ezen bajt nem lehet másképp orvosolni, mint szeszszel, minden hectoliter bor közé 1 deczit öntvén de csakis igazi borszeszt; e mellett a hordó aknaját kéivel is jól ki kell tisztítani, azután ronggyal befedni s jól bedugaszolni.

Az olyan hordókhöz, melyekben a bor penészedik, igen jók a hosszú szádlók (ladugók), vagy pedig a tömör füvedugók

Ha jobb fajta s erősből borok penészednek, akkor annak a rendetlen töltögetés vagy a nedves pinczelevegő az oka, azon gondosabb eljárás s jobb dugó választás által lehet segíteni, emezen pedig, ha a pinczelevegőjét akkép mérsékeljük, hogy az szárazabb, frisebb s így tisztább legyen. De e mellett azután a töltögetni való bort is meg kell választani, mert ha rossz borral töltögetjük fel hordóinkat, akkor könnyen megromolhatnak

Eczeledés: oly betegség, mely egyaránt érheti az ó és az új bort. Ha a bor eczeledni kezd, többnyire szímet s ízet is elveszti és e mellett bizonyos kellemetlen szagot nyer. A fiatal borok azonban gyakran megezetesednek, de azért teljes erőben maradnak.

Oká az eczeledésnek többnyire a tisztáltnak kezelés a pinczei rossz levegő, erős lég-huzam a pinczében, kivált ha egyszersmind meleg a pincze, a rossz töltögetés, de kivált idegen tárgyak kigőzölgése, melyek a pinczében tartanak, minő a burgonya, répa, káposzta, gyümölcs stb.

Ezen betegséget kezdetben akár új, akár ó bornál akepen lehet gyógyítani, hogy jól kénezt tisztá hordóba kell lehuzni és pedig 4—5 nap múlva másodsor is, a lehuzás alatt midőn $\frac{1}{3}$ része a bornak már lefolyt, a lefejtendő hordóba szinte el kell égetni egy jó darab kénseletet s úgy ereszteti le a bort, hogy a kénfüst a boron keresztül húzódjon s azt jól megjárja.

Ha azonban igen el van a bor gyöngülve s hize is megváltozott, akkor minden akóba egy deciliter (sőt elég kevesebb is) tiszta borszeszt kell vegyíteni. Sokszor annyira mén az eczeledés, hogy ha gyors segítség nem érkezik, valóságos eczetes forrásba s végre rothadásba is által mennek a borok, kivált pedig az ó borok annyira elgyöngülnek, hogy azokat lehetetlen másképp felrészíteni, mintha elébb kétszer lefejtjük úgy mint a fiatal eczeledett bort s azután pedig egy harmadrésze jó tüzes s erős új borral megkeverjük.

Ha az új bornál a kétszeri lehuzás kénézés, a szeszszes nem használ, úgy lágy kenyérral kell orvosolni, valamint az ó bort is, ha

gyanítani lehet, hogy kétszeri lehuzás után még új borral való vegyítésre lesz szükség.

Ez pedig úgy történik: egy kenyeret kell venni, melyet akkor vetnek ki a kemenczeből s annak aljába egy ókölnyit lyukat kell kivágni míg forro, azután ezen kivajt részével a magványodott borral telt hordó szájára kell borítani s rajta hagyni még meg nem hűl, ez azután kihuzza a savanyúságot a borból s minden idegen izt, ha pedig ezen egyszerű műtelt elég nem lenne, úgy másnap, vagy harmadnap ismételni kell azt.

Ha a bor idegen izt, vagy szagot kap, azt szinte ezen módon t. i. meleg kenyérral lehet orvosolni, csakhogy mindig fölfeltétel a tiszta hordóba való lefejtés s kénézés.

Némelyek a savanyú borok orvoslására hamuzsirt, vagy igen apróra összetört szenet, meleg kácsiót, a vörös boroknál cukrot stb. ajánlanak; ezen szerek azonban mind semmit sem érnek, kivéven még a szenet, ezt vörös boroknál is lehet használni, de utánna okvetlenül meg kell vízahólyaggal tisztítani a bort és keveseszt adni hozzá.

A czukor épen semmit sem használ, mert először igen sok költségbe kerül, miután igen nagy mennyiség kívántatik, hogy el nyomja (mert el nem enyészte) a savanyúságot, másodsor mert csak pillanatnyira használ, sőt később a savanyú forrás jobban elősegíti s még savanyubb lesz a bor.

Ha a megsavanyodott vörös bort hamar el lehet fogyasztani s csak az czélunk hogy kellemetes itallá tegyünk, nem pedig hogy tartásra alkalmasossá, úgy legjobb friss mustot lefőzni felére s azután megédesíteni. A mennyiségre nézve a szajiz határoz, csak annyi főt bort kell hozzá adni, hogy épen kedves izű legyen.

Stiaszny Lajos.

(Mai képünkhez.)

Iparunk egyik tevékeny, szorgalmas művelőjének Stiaszny Lajos szakértelmének jól sikerült arcképet mutatjuk be mai számunkkal t. olvasóinknak.

Becsületes munkával s folytonos átitartó tevékenységével fáradaimainak gyümölcsét a csömöri-ut és Nefelets-utca sarkán általa legfinomabb ízléssel gyönyörűen berendezett nagy-szerű kávéházba fektette.

Stiaszny Lajos a magyar kir. államvasutak központi személypályaudvari vendéglőnek számos éven keresztül volt főpinczérek, előbb a »Páris« szállodában, majd a »Nemzeti« szállodában és a Margitszigeten mint szobafőpinczer ténykedett. Az utóbbi időben a központi vasuti vendéglő III. osztályú éttermének főpinczérek lévén itt 7 éven keresztül kitűnő főnökének, Stadler Károly urnak teljes megelégedését kiérdemelve igyekezett hivatásának minden tekintetben megfelelni. — Mint családapa, gyermekeit hazafias magyar szellemben nevelteti s bár ő születésére nézve nem magyar, de többször bebizonyította igaz magyar érzelmeit és hazafiasát, mint bár ki más. Stiaszny szakértelmének megérdemli, hogy a nagy közönség diszes kávéházát minél tömegesebben látogassa.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Üzleti hírek.** Stockmayer Aladár hajó vendéglős fia a Budapest-Zimonyi gyorsvonat érkező kocsián nyert alkalmazást. — T in a g l

Lajos az oderbergi, Czoczuli Károly pedig a Budapest Brücki vonalon nyertek főpinczéri alkalmazást. — Strohrügel Adolf kassán a Dresdner kávéházban főpinczéri, Mayer József pedig másodvendéglőszolgái állást nyertek. — Kiss Lajos és Tollin Antal Ungváron főpinczéri állásaikat már átvették. — Pfeiler József Budapesten a Ludoviceumi vendéglő főpinczéri állását vette át. — Lindbner Alajos Budán a »Fácán« vendéglőben, Hauer Bertalan a budapesti Belezany-kerthen nyertek főpinczéri alkalm. zást. — Mayer József a főv. Orient szálló volt szobapinczére jelenleg Londonban van innen Párisba, később pedig olaszországba szándékozik menni.

— **Esküvő.** Engel Mór f. hó 7-iken d. u. 4 órakor fogja ko'ozsvárt a nagyutcai izr. templomban esküvőjét megtartani Fleischnann Ede kolozsvári vendéglős szép leányával Czeezliával.

— **Halálozás.** Weittner József aradi kávé életének 57 évében jobb létre szenderült. Temetése nagyszámu ismerőseinek részvétele mellett ment végbe. Ott voltak az aradi pinczér egylet az aradi vendéglősök és kávécsok ipartársulata, valamint az önkéntes tüzöltő egylet tagjai nagyszámban. A boldogult sok évig volt előke az aradi pinczér-egyletnek. Béke poraira!

— **Üzlet átvétel.** Debreczenben az »Angol királynő« szálloda kávéházát Péter Pál a »Csokonay«-hoz címzett vendéglő volt bérlelő vette át.

— **Új honpolgárok.** Gast József volt vendéglős, jelenleg csepehraktári kávéház tulajdonos Zeiler J. budai kávéssal együtt letettek a polgári esküt. Mindketlen régi üzleti emberek Budapesten, Gast József már 17 év óta ténykedik a fővárosban most azonban részint az italméresi engedélyek kiadásánál megkívánható honpolgárság, részint saját hazafias szándékúbb magyar honpolgárok lettek.

— **Az újvívi üdvözlötteknek** lapunk újvi számában leendő közzé tetejére felhívtuk t. olvasóink becses figyelmét. Közli díj: 1 frt. mely összeg valamint a megrendelések lapunk kiadóhivatalába Budapest VIII. Zerge utca 19. sz. a küldendők. **A »Vendéglősök, kávécsok és pinczerek Naptára«** a legközelebbi napokban már elhagyja a sajtót. A naptár megjelenése iránt nagy érdeklődéssel viselteknek ország szerre. A számos képpel is bő tartalommal ellátott naptár ára 60 kr. mely összeg lapunk kiadóhivatalának postai utalvány mellett beküldendő.

Bogenrieder József úr, nagykanizsai jőhrnevű vasuti vendéglős, mint ottani levelezőnk írja, átvette Szigritz örökösöitől a »Korona« szállodát. Bogenrieder ur kitűnő erő, kinek sikerült a kanizsai pályaudvari vendéglőt, mely azelőtt már egészen el volt hanyagolva, oly niveaura emelni, hogy ma a déli vasut vonalain határozottan a legjobbnak mondható. Kivivta magának nemcsak az utazó, hanem a nagykanizsai közönség osztatlan elismerését s így méltán elvárható, hogy ezen elismerésben és pártolásban új vállalatában is, ritka tevékenysége és szoliditása folytán, még nagyobb mérvben részesülni fog. A vasuti vendéglőben mint üzletvezetője válamobn Ulrik ur derek szakértelmű működik. Ugyanannan vesszük az örvendetes hírt, hogy a már 28 év óta fennálló nagykanizsai pinczér betegesgélyző egylet évről-évre erősödök és vagyonban gyarapodik, mely kedvező eredményt leginkább titkáranak, Freiberger Lipót ur, kedves kollégánk önzeten és fáradahtatlan buzgalmanak köszönheti. Tivolt János ur delzalati takarékpénztár épületében levő nagyvárosi fényvel berendezett »központi« kávéháza sűrű látogatottságnak örvend, a város intelligentiája által

NAGY IGNÁCZ

PINCZEFELSZERELÉSI CZIKKEK

ÜZLETE

BUDAPEST,

VII. kerület, Károly-körut 9. szám.

Ajánlja pinczefelszerelési czikkekkel

úsan felszerelt rakárak
ugymint

borszivattyukban tömlőkben

sör-pezső csapok

legujabb Alpaca bormérők, ujsá-
rámák, parafadugaszok

továbbá

kénap, vizahólyag stb.

különféle e szakmába eső tárgyakra.

Kép. árjegyzékek kívánatra bérmentve.

Előleges jelentés

Van szerencsém a nagyérdemű fővárosi és vidéki köz-
önséget tisztellett értesíteni, hogy Budapest VII. ker. a

csömöri-ut és nefejejs-utca sarkán

épült új házban egy a mai kor igényeinek minden tekin-
telben megfelelő

kávéházat

a nagy közönség kényelmét tekintve szem előtt diszesen
rendezek be, melyet a legközelebbi napokban már meg-
nyitok.

Midőn erről a n. érdemű közönséget értesíteni szeren-
csém van, egyuttal támaszkodva azon bízalomra melyet ed-
dig mint a központi személypályaudvar éttermének főpin-
czére a mélyen tisztelt közönség részéről kiérdemelni sze-
rencsém volt, azon ígéretet teszem, hogy kávéházamban a
m. t. közönségnek a kiszolgáló étel és italneműek, va-
lamint pontos és gyors előzékeny szolgálat által kedvencz
gyűlhelyévé tenni főtörekvésem leend.

Tömeges látogatást kérve, maradtam

Budapest, 1890. november 15.

kiváló tisztellett

Stiasztny L. kávé.

Orsz.-magy. szabad

Az ajtó
be!

az ajtó nyitva
maradása v.
becsapódása
lehetőtlenné
van tőve a mi
önműködő zajtalan ajtózáronk által 6-szor
dijjal kitüntetve. Nékülözhetetlen hatóságok
ház- és bolttulajdonosok, iskolák, vendéglők, ká-
véházak stb. részére. Továbbá: zajtalan fa-
metszők konyhában való használatra.

Schulze C. F. és tsa,

Budapesten, IV. Nagymező-utca 66. szám.

Árjegyzékek ingyen és bé mentve.

Képviselek minden városban kerestetnek.

PAPRIKA

Paprika legfinomabb	... 100 kilo 88.— fr
Debreczeni kolbász...	... > 72.— >
Paprika kolbászka	... > pár 8.— >
Tarhonya tojásos	... > kl. 32.— >
Vöröshagyma	... > 5.50 >
Fokhagyma	... > 12.— >
Zöldség vastag legszebb...	> csom. 3.50 >
Új krumpli	... > 3.50 >

BENISCH S. J.
Szegeden.

Minden borkezeléshez szükséges
anyagok, és pedig **viza-hólyag, bor-
zamat (Weinbouquet), borderítő-po
(Klärungspulver) úgy porok a bor
savanyúságának megszüntetésére; to-
vábbá tökéletesen artalmatlan bor-
festékek, glicerín, gelatin, kénapo-
cskak nemkülönbön parafa-dugók és
palaczkokra való cinn-csipkék (Kap-
seln) a legjobb minőségben s legdú-
sabbban kaphatók:**

Watterich Arnold

ur kereskedésében

Budapest, Dohány-utca 1. szám alatt.

Árjegyzékek és kezelési jegyzék ingyen

Andrássy
Nándor

köz- és váltó-üggyéd

lakik

BUDAPEST,

nllői-ut 25. sz.

Czifka József

Budapest, VI. ker. Lazár-utca 10.
Ajánlja pinczegazdasági czikkeinek nagy raktárát
legolcsóbb árak mellett

Vizahólyag, francia Gelatine, kénapocskák, vörös
és sárga festék borhoz, borzamatok, dugók, kupak
szalmatok, csapok és mindenemű vakcsap, hordó-
aknak, keresztbemetszett akna (Schrodl) hordóte-
m. Mindennemű bor- és sörpalaczkok lemez- és
fadobozok raktára. Minták postai küldésre.

Főképviseletőség és raktár Magyarország részére
Berg S. fele tisztító por vörös borok részére
Külföntelt ezüst éremmel Párisban 1889. A cs.
és kir. Klosterneuburgi vegyikísérleti állomás által
melen a. ányva. — 1 deka (10 gramm) 1 hecto-
liter részére. 1 doboz körülbelül 3000...5000 liter
részére elegendő 1 doboz ára 2 ft.

Legjobb ú-mős kivonat Bor- Glycerin, Sa-
licylsav (mst pszegésének meggátolásul) a
egolcsóbb árak mellett

Naftalin, felülmulhatlan kitűnő minőségben,
Moly por, legbiztosabb szer molyszegély ellen,
Molyszesz, Patchonli fű, Molypapír

Valódi dalmát **rovapor** és feltűnő biztos hatású **rovár-irtó-
folyadék.**

Továbbá padló fenyező szerek. Hectograph-hoz való czikkek, fém-
és ablaktisztító anyagok kaphatók

Detsinyi Károly, gyógyszer kereskedésében
BUDAPESTEN,

FÜRDŐ-UTCA 10. bálvány-u sarok „A KIGYÓHOZ

GYÁRA:
Budapest, VIII., Rök-
Szilárd-utca 18.

műselyemfestő- és vegyszertisztító-intézet Budapest.

KOVALD PÉTER

FIÓKJA:
Budapest, IV., Korona-
utca 6. sz.

Szállítai és vendéglői egész butorok tisztítását elvállalja anélkül, hogy a tárgyak Budapestre szállítassanak, azoknak tisztítását a helyszínen eszközölni.

Vagyok hátor a t. cz. vendéglős és szállodás uraknak évek óta fennálló **műselyem-festő és vegy tisztító-intézetemet** becses figyelmükbe aján-
lani. — **Vegy tisztítók:** bármily női-, férfi- és gyermeköltöny, egyszerű, színházi jelmez, egyházi ruha prémezt stb, feltehetően anélkül hogy
színében, alakjában (Façon) és fényében vesztené, legyen az bármily **disztetés** is; továbbá tisztítható; csipke, csipke és crepéndő, himzett vagy
horgolt asztal- és ágylétrák, paplan, szőnyeg-fügöny bármily disztó és butorszővet, vattirozott butor, kárpitozott butor, **csipkefüggönyök** mely nem
csak gondosan **tisztíthatnak**, hanem a butorhoz illően vagy bármily néven neveződő színben festetnek és kívánatra lángmentesítettek (impregnatio
gyapjas-juhőr (Merino) tisztítatják és minden színben festetik. Selyem- gyapjú-, muthárszony- és atlasz-nyom. tás a legujabb mintákban.
Vidéki megrendelések utánvétel eszközöltetnek, **csomagolás** saját áron számítatik. Tudakozódásra gyors s készséges válasz adatik.

A Véghlesi

Vera-Forrás

a legjobb és legolcsóbb

szénsavdús égvényes savanyúvíz

Kristálytisztá, a bort nem festi, tisztán vagy borral, cognaccal, ugyszintén gyümölcs-szörppel vegyítve a legkellemesebb és legüditőbb ital,

Budapesti főraktár: ERZSÉBET-KÖRÚT 56.

Telefon-összeköttetés.

Forrás-kezelőség Véghles-Szalatna,

(Zólyom vármegye)

SZÁMOS RAKTÁR A VIDÉKEN (Szeged, Debreczen, Pozsony, Nagyvárad, Kassa stb. — Kapható Budapesten és vidéken minden fűszer- és ásványvízkereskedésben, úgyszintén minden szálloda és vendéglőben.

Véghleser

Vera-Quelle

das beste und billigste

an Kohlensäure reichste alkalische SAUERWASSER.

Kristallrein, färbt den Wein nicht, allein oder mit Wein, Cognac, wie auch mit Himbeersaft gemischt gehört dieses Wasser zu den angenehmsten und erfrischendsten Getränken.

Budapester Hauptniederlage: ELISABETH-RING Nr. 56.

Telefon-Verbindung.

Quellen-Direction in Véghles-Szalatna

(Schler Comitat.)

ZAHLREICHE NIEDERLAGEN IN DER PROVINZ (Szedegedin, Debreczin, Pressburg, Gross-Wardein, Kaschau etc. Zu haben in allen Mineralwasser-Handlungen in Budapest u. der Provinz, wie auch in jedem Hotel, Gasth.

Csász. kir. szab. üvegyárosok

STÖLZLE C. FIAI

Raktár: Budapest. VI. király-utca 50.

üvegyári raktárak

BÉCS (Központ), Wieden, Freihaus 2. III. Hof. **BÉCS**, Rudolfsheim, Schönbrunnerstrasse 74. **PRÁGA**, Wenzelsplatz Nr. 47 neu. **BUDAPEST**, IV. király-utca 50. sz.

Ajánlják kitűnő gyártmányukat, különösen fehér kristályüveget asztalkészletkehez, sajtoló és öntött üveget, színes, matszott, homályos, zöld és barna üveget. Elismert jó minőségű oset és beljei üvegtáblákat minden nagyságban és minőségben; üvegtáblákat minden színben. Különlegessége üvegedények öntve és matszva, vendéglők, kávéházak és a háztartás részére. — Továbbá conserv- és befőttes üvegek légmentesen záró és szagtalan üvegfedelei; nem érczfedelel, mely oxidál s lerakódásában egészségtelen részeket tartalmaz. A mi üvegfedellel ellátott conservüvegek tartalmak egyenlő lésságban conserváljak, történjek az elhelyezés akár nedves, akár száraz helyiségben. Érczfedeleknek olcsóbb áruk. Kívánatra minták és használati utasítások ingyen és bormenteve. Világírú és legrégibb gyár sima és czögöl ellátott szóda-üvegek részére. Gazeuso-palaczkok golyózárral.

Világiási czikkek petroleum, olaj, légszesz- és villany részére.

A vasuti és gőzhajó vállalatok legrégibb szállítói. Üvegedzsetet, vésőműhelyek, festészeti, homokfúvó, öntött és sajtoló üveg.

Minták és árjegyzékek szolgálatra állanak.

ÜVEGYÁRAK és FINOMÍTÓK. **Asó Ausztriába:** *All und Neu Nagelbug* Postaállomás Steinbach, Sörgöny- és vasuti állomás Erdweis, *Eugenta*, Posta-állomás Schrems, Sörgöny- és vasuti állom. *Pürbach-Schrems*, *Gutenbrunn*, Posta- és Sörgöny-állomás Gutenbrunn, Vasuti állomás Krumpnussbaum, Dunagőzhajózási állomás *Marbach*, *Sofenswald*, Posta-állomás Gmünd, Sörgöny- és vasuti-állomás Erdweis, *Eiffang*, Postaállomás Schrems, Sörgöny- és vasuti-állomás Erdweis, üvegyárak és finomítók. **Csehországban** *Suchenthal*, Posta állomás Schwarzbach, Alsó-Austria, Sörgöny- és vasuti-állomás *Suchenthal*, *Geopenthal*, Postaállomás Grutzen, *Geopenthal*, Posta-állomás Grätzen, *Haída*, Posta-, sörgöny- és vasuti állomás. **KÖZPONTI FŐRAKTAR.** *Bécs* IV., Freihaus 2. III. udvar. **FIÓKRAKTÁRAK:** *Rupolfsheim*, Schönbrunnerstrasse 74. *Páda*, Wenzelsplatz Nr. 47 neu *Budapest*, Király-utca 50. sz. *Belin*, S., Brandenburgstrasse 14.

MOHAI

Kizárólagos főraktár
SCHWIMMER és KELL CZÉGNÉL
Budapesten, V. Erzsébet-tér 18. sz.

Franczia Mustár

Magyar ipar

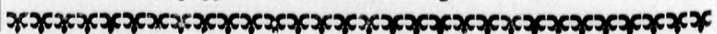

A legjobb és legolcsóbb mustár-gyártmányom, annyiban különbözik más hasonló gyártmányoktól, a mennyiben ahhoz a legjobb, saját készítésű borecetet használom és ezáltal az egészségre nagy befolyással bír.

MOCZNIK L.

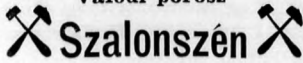
borecetemust és konyhakerti conservgyáros
Budapest, VIII., A földi-utca 10. sz.

Arjegyzéket kívánatra rögtön küdök.

Központi-iroda: Bécs.

Valódi porosz

darab koczka vagy diominőségben telj fubarbanimengendésnekél 50 kg 76kr álmozott zsakokban ..... 50 » 82 » szállítva és elhelyezve.

Gyútosk részére ajánlom legjobb minőségű felő szíziái aknazenemet, tartalma: 40% koczka, 30% dió és a többel portmentes aprószén, továbbá kitűnő Göttesbergi kovácszenemet és porosz pírzenemet (Gaskoaks) a legjutányosabb árak mellett. Kereskedők és gyárosok kedvezményben részesülnek. Megrendelések elfogadhatnák az összes vasuti állomásokra

Berl D.

porosz közén nagykereskedő Budapest, V. Zerge-utca 11.

Raktárak: osztrák magyar állam pályaudvar.

villányos vasuti állomás, Podmaniczky és Bajza-utca sarkán.

TELEFON 137. szám.

Központi-iroda: Bécs.

Flokt-telepek: Praha, Brünn, és Aussig a E.

ELADÓ Vendéglő

Budapesten a Józsefvárosban egy igen csinosan berendezett jó forgalmu vendéglő családi körülmények miatt jutányos árért eladó Napi bevétel 90—100 frt Bővebb értesítést a

Vendéglősök országos közvetítő intézeténél
Bpest, Zerge-utca 19. sz. a nyerhetni.

Sajtó alatt van

A
Vendéglősök, kávéosk és pin-czérek

NAPTÁRA
az
1890-ik
közönséges évr.

Számos képpel és bő tartalommal ellátva szerkeszti és kiadja

Ihász György.
Egy példány ára 60 kr.

SCHUNDA VENCZEL JÓZSEF

a nagy kir. operaház és a nemzeti színház szállítója.

eszköz. és királyi szabads. udvari hangszergyára.

Vonó-, ütő-, réz- és fa-fuvó-hangszerek
Saját találmányu javított és szab.

czimbalomok pedállal és a nélkűl.

Allag-féle cimbalom-iskola I. és II. rész, u. m. több ábrat is nálam jelent meg és kapható.

Hangszer alkateszek és hurok.

Budapest, magyar-utca 26. sz. (saját házában.)

HORVÁTH ISTVÁN

hangszerész

Budapest, Erzsébet-körút 2. sz.

a cs. és kir. szabadalm. szabadonálló zöngé telegű cimbalom feltalálója és egyedüli készítője mely kítüntetve lett az 1889. évi párisi világ kiállításon a nagy éremmel, 1889. évi Linzci kiállításon az arany éremmel. Nálam kapható, hegedű, fuvóka, harmonika, okarina és minden egyéb hangszerek. Mindenemű javításokat elfogadok.

Cimbalom iskolára ára I. rész 3 frt. II. rész 3 frt 50 kr. cimbalom verők ökr szarvból 3 frt. mely jobb a kancsuk verőnél.

A «Cimbalmozók folyóirata» megjelenik az én kiadásomban 1/4 évi előfizetés 120 kr.

A-je yzékét ingyen és bérmentve küldök.

A „Vendéglősök országos közvetítő intézete”
Budapest, VIII. Zerge-utca 19.

Van szerencsém a t. szállodás, vendéglős és kávéos urak becses tudására hozni, miszerint számos fővárosi és vidéki szaklársnik birtoklásának engedély, a szállodai, vendéglői és kávéházi személyzet elhelyezésére, valamint üzlet-eladások és vételek eszközésére nézve hatóságilag engedélyezett

vendéglősök orsz. közvetítő intézetét
a szükséges 1000 frt óvadék leteteményezése mellett megnyitottam s azt folyó-hó elsejével megnyitottam V. II. Zerge-utca 19 s am által helyeztem át

Intezetünk célja osztályunk és iparunk terén a legbiztonságosabb alapon odahatni, hogy úgy a főnökök, mint azok alkalmazottjai a helyeszközök által minden tekintetben kielégítve legyenek

Műlő ezt becses tudásukra adni szerencsém van, hátr vagyok egyszerűsindint intézetünk nagybecsű figyelmükbe és szives partfogásukba ajánlani s — kegyes megkörsésük esetén — a lehető legpontosabb és legteljesmértésű eljárásról biztosítani.

Budapest, 1890. november hó. Tisztelettel

Ihász György,

a „Vendéglősök Lapja” szerkesztője és kiadója, mint a „Vendéglősök országos közvetítő intézeté”-nek tulajdonosa.

J. Schreiber's Neffen

GLASFABRIKANTEN

BUDAPEST, ALTE POSTGASSE 10,

(MEZZANIN)

Grosse Auswahl in Glasgeschirr

für

Hotels, Restaurants und Caffeehäuser zu Fabrikspreisen.

Anton Julius Eder

Budapest, Rathhausplatz 9. zu haben.

Schwedische Zündhölzer!

1000 Schuben 5 frt 50 kr.
500 » 3 » —
100 » » 65 »

Feine Salon-Zündhölzer.

1 Pak 100 Papier Capiel runde 60 kr.
1 » 100 » flachbreite Rips 70 »

Zahnstoeher

1 Pak 100 Büschel gewöhnl. 20 kr.
1 » 10 Bündel Fläche 25 »
1 » 10 » feinst flache 40 »

Brennholz, Kohle, Coaks.

sowohl in plombirten Säcken wie auch Fuhr- u. Waggonweise zu den billigsten Platz preisen.

Bei Die besten in u. ausländier

Klaviere,

Pianino, Harmonium

sowohl neu als auch überspielt

liefert zu den billigsten Preisen

ANTON JULIUS ÉDER

Clavier-Fabrikant u. gerichtl. beeid. Sachverst.

Budapest,

VI. Bez. Waitznergasse Nr. 4.

Bisher über 6000 Stück verkauft.

Die Herrn Oberkellner können Hübsche Rechnungszettel jederzeit bei mir haben.

Uraságoktól

kevésbé viselt és legjobb minőségű **férfi ruhák** minden áron kaphatók a Magyar-utca 1. sz. alatt, a Hatvani-utca sarkán, I. em. 9. ajtó Budapesten. Frakk köleszőnő intézet.

LOBMAYER JÁNOS FERENCZ és TÁRSA

BORKERESKEDŐK

Budapest, IV. kerület Károly-körút 18. szám.

Ajánlják nagyválasztéku kitünő minőségű Congo, Souchong, Caraván, City of London teát, valódi Jamaika és Cuba-Rumot Old Tom Gin-Whiskyt s Sherryt, Malagat, Madeirát, Cognacot é pezsgőket.

Magyarországi főraktár:

Delbeck & Co.

Reims

francia pezsgők.

Thé Arrobe & Co.

London

rum és téa.

Girard & Co.

Charente

cognac.

Árjegyzékkel bérmentve szolgálunk. Vidéki megrendelések legpontosabban eszközöltetnek.

Háztartásoknak

ajánljuk kitünőnek elismert

Elsőrendű darabos kocka és dió porosz köszenünket

Szállodák, vendéglők és kavéházaknak előnyárok!

50 kiló tiszta súly. Coaks a budapesti légszeszgyári eredeti árak mellett.

Guttmann Testvérek-féle köszénbányák

eladási ügynöksége

központi iroda Budapest, Mérleg-utca 3.

Fiókmegrendelési irodák: VI. Teréz-körút 3. sz. IV. Ferencziek-bazárában és az osztrák-magyar államasutak szénművájában Podmaniczky utca, a villanyosvasut-állomáson.

☛ **Telefon-összeköttetés 637. sz.** ☚

Frommer testvérek,

Budapest, IV. Károly-körút Károly-kaszárnya-épület

kaphatók mind a pinczegazdasághoz szükséges cikkek u. m. parafa dugaszok, üvegekre való kupakok, dugaszok és kupakoló-gépek víza hó yaq. hordó apok, bor tömlők továbbá bormérő, mustmérők és savmérők és minden itt fel nem sorolt, de a pinczegazdasághoz tartozó cikkek

Egyedüli főraktár és eladási hely magyar- és osztrák-ország részére a Charles Julien borderítő porból.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

TÖRLEY JÓZSEF és TÁRSA

pezsgőbor gyára

ezennel értesít igen tisztelt bevétő, miszerint irodája főszékelyhet

1890. évi szeptember 15-től fogva Promontorrol (Budafok)

Budapestre, IV. váci-utca 1 sz. alá helyezte át, hová ezennel mindenféle megke- resések intézendők

Sürgöny-cím: Törley-Budapest.

☛ TELEFON ☚

Takaréki Tűzhelyek Készítő RAKTÁRON TART minden alakú TŰZHELYEK IRODA és RAKTÁR IV. LIPÓT és KALAP utca 10. GYÁR BEZERÉDY utca 8

BUDAPEST, VI. Felső Erdősor 30. **Marmor-Industrie** BUDAPEST, Obere Waldzeile 30.

HARTINGL M.

Empfehl sein reichhaltiger Lager von fertigen

Kaffeehaus-Tischen

in allen Grössen und Marmorgattungen.

Übernimmt Schleifen und Poliren von gebrauchten Platten dass sie von neuen nicht zu unterscheiden sind. Alte weisse Carraraplatten werden in die modernsten farbigen Marmore umgetauscht gebrauchte Platten sind fortwährend am Lager. Billige hochfeine Ausführung bei **cou-lanten Bedingungen.**

Die Gastwirthschaftsgehilfen und die Arbeiterorganisation.

Eine gewaltige Bewegung geht durch die Massen der Arbeiterschaft der ganzen Welt. Ein Theil dieser Enterbten des Glückes bemüht sich, die bestehenden Verhältnisse einer für den Arbeiterstand heilbringenden Socialpolitik anzupassen, ein anderer ist der Anschauung, dass die herrschenden Zustände überhaupt einer gründlichen Umgestaltung unterzogen werden müssen, und wieder ein dritter Theil meint, dass überhaupt auf Grund der bestehenden Gesellschaftsordnung eine Veränderung der Lage der arbeitenden Classen unmöglich sei und dass vorerst mit dem alten System vollends gebrochen werden müsse, ehe man daran gehen könne, mit der Erbauung eines neuen Glücksgebäudes, in welchem auch für den armen geknechteten Proletarier Raum wäre, zu beginnen.

Wie verschieden aber auch alle die Lehrmeinungen sein mögen, über deren Werth wir uns heute nicht verbreiten wollen, so ist es doch eine unbestreitbare Thatsache, dass die gesammte Arbeiterschaft einmüthig an der Arbeit Theil nimmt, welche eine Verbesserung der wirtschaftlichen Lage der arbeitenden Classen herbeiführen soll, und dass die Arbeiterschaft opfermüthig zusammensteht, um innerhalb des Rahmens der Gesetze dem Arbeiter ein menschenwürdiges Dasein zu verschaffen, ihn aus dem Joche der socialen Knechtschaft zu befreien. Das Ziel ist Allen gemeinsam, wenn auch die Wege, welche zu demselben führen sollen verschiedene sind, und gemeinsam ist auch die Arbeit, welche einen oder den anderen dieser Wege zu eröffnen bestimmt ist.

Allein vielleicht sind wir zu weit gegangen, wenn wir von der Einmüthigkeit der gesammten Arbeiterschaft sprechen; es gibt Elemente, welche ihr Heil anderswo suchen, als in der gemeinsamen Arbeit mit ihren Brüdern und Genossen, es gibt Leute, welche die Gährung unter der Arbeiterschaft benützen, um im Trüben zu fischen und als getreue Gefolgsmänner und Schleppträger der Capitalisten und Gewerbinhaber ein Profitchen zu machen.

Wir müssen hier betonen, dass wir weit davon entfernt sind, den „Krieg bis auf's Messer“ gegen die gesammte Principalschaft aller Erwerbszweige zu predigen. Wir wissen recht gut, dass auch diese Herren nicht durchwegs auf Rosen gebettet sind und dass ihnen die wirtschaftliche Nothlage mitunter recht fühlbar wird. Allein sie empfinden dieselbe keineswegs so schwer, als dies bei den Arbeitern der Fall ist und haben andererseits die Macht, sich an ihren Kunden regressiren zu können, was bei dem eigentlich producirenden Stande, der Arbeiterschaft, nicht der Fall ist.

Ein recht lehrreiches Beispiel haben wir in jüngster Zeit an den Herren Gastwirthen erlebt. Die Brauherren finden es an der Zeit, die Bierpreise zu erhöhen. Sie führen diese Massregel durch, indem sie am Abzugbiere — dem Getränke der ärmeren Classen — einen Preisaufschlag von 1 fl. vornehmen. Die Herren Gastwirthe regressiren sich sofort ihrerseits an dem consumirenden Publikum, indem sie ihrerseits die Preise des Abzugbiere

derart erhöhen, dass die Vertheuerung ihnen nicht nur keinen Schaden, sondern sogar einen nicht unbedeutenden Nutzen bringt. Dieselbe Erscheinung zeigt sich bei den übrigen Gewerben. Die Vermehrung der Lasten wird einfach auf das grosse Publikum, auf den Consumenten überwälzt, welcher seine Kaufkraft immer mehr einbüsst, da eine gleichzeitige Erhöhung seiner Bezüge nicht eintritt. Gleichwie der arme Schuhmacher oder Schneidergehilfe die Vertheuerung des Abzugbierepreises schmerzlich empfindet, wird andererseits der Kellner hart von der Erhöhung der Leder- oder Stoffpreise betroffen, während der Gerbergehilfe das Hinaufschneiden der Holz- und Kohlenpreise bei dem Anbruche des Winters mit Bangen beobachtet.

Der Arbeiter steht eben allen diesen Ereignissen wehlos gegenüber; er kann mit seiner Waare, der Arbeitskraft nicht aufschlagen, und wenn er dies dennoch durch das Mittel der Arbeitseinstellung versucht, so ist denn doch zum Mindesten der Erfolg sehr fraglich. Einem Strike steht nämlich immerwährend die „Reservearmee“, die ungeheure Anzahl der Arbeitslosen, welche bereits so lange — gehungert hat, dass sie sofort bereit ist, an Stelle der Strikenden „einzuspringen“ und so lange Dienste zu thun, bis die eigentliche Arbeiterschaft „mürbe“ ist und sich neuerdings unter das Joch ihrer Herren schmiegt.

Umsomehr that es noth, dass die Arbeiterschaft unausgesetzt an ihrer Organisation arbeitet. Diese Organisation hat ihre Grundlage darin, dass sie in allen Arbeitern das Gefühl der Zusammengehörigkeit, das Bewusstsein der Interessengemeinschaft erweckt und wachzuhalten sucht. In diesem Bewusstsein wird jeder Arbeiter willig seinen Posten in der grossen Armee der Arbeiterschaft einnehmen und mit seiner ganzen Kraft mitarbeiten an der grossen Aufgabe das arbeitende Volk einer glücklichen wirtschaftlichen Lage entgegenzuführen. Diese Arbeit ist eine patriotische; sie kommt dem Vaterlande, dem ganzen Volke zugute, indem sie dem Staate zufriedene und leistungsfähige Bürger gibt.

Man sagt, dass ein hungriger Soldat nur schlecht kämpfen könne, und die Wahrheit dieses Satzes lässt sich wohl nicht bestreiten. Dasselbe aber gilt von dem Bürger und Arbeiter. Wenn er hungert, bildet er nur eine Last für den Staat, und wenn dieser Letztere die Kräfte all seiner Kinder bedarf, dann geht ihm jene Summe daran verloren, welche die Armen und Elenden ihrer Nothlage wegen nicht leisten können.

Dieser allgemeinen Organisation des Arbeitstandes hat sich der Kellnerstand leider in seiner Gänze nicht angeschlossen. In kleinsten Eifersüchtelchen, in persönlichen Fehden versplittert ein Theil der Gastwirthgehilfen eine Kraft, welche sehr erspriesslich für das Wohl des Ganzen angewendet werden könnte. Diese Blinden begreifen nicht, dass die Schlepptrügerei hinter den Principalen, ihnen selbst nur vorübergehende Vortheile bringt, aber geradezu eine Todstunde gegen das allgemeine Interesse des Standes bedeutet; Sie beherzigen den alten Satz nicht, dass man sich der Ueberläufer aus dem gegnerischen Lager wohl bedient, sich dieser Werkzeuge aber als bald

entledigt, wenn sie einmal ihren Dienst gethan haben und überflüssig geworden sind.

Schluss folgt.

Gastwirthgenossenschaft in Graz.

Im Gasthose zum „Königstiger“ fand unter dem Vorsitze des Herrn Josef Bittner und in Anwesenheit des Herrn Stadtrathscommissärs Spohn die Generalversammlung der Gehilfen der Grazer Gastwirthgenossenschaft statt, welcher die Freisprechung und Aufündigung von Lehrlingen vorausging. Als Vertreter der Gastwirthgenossenschaft waren zahlreiche Hoteliers und Restaurateure erschienen. Der Genossenschaftsvorstand Herr Michael Holzmaier nahm in feierlicher Weise an neun Lehrlingen die Freisprechung vor und bemerkte, dass dieser feierliche Act seit dem Bestande der Genossenschaft zum erstenmale officiell vollzogen werde. Indem er die jungen Leute ermahnte, tüchtige Glieder des Gastwirthstandes zu werden, und sie zur Ausdauer, Ehrlichkeit, Achtung gegen die Vorgesetzten und zum Fleiss ermunternden Worten zur Freisprechung beglückwünschte, überreichte er ihnen die Lehrzeugnisse. Herr Josef Bittner sprach namens der Vorstehung der Gehilfenschaft die Hoffnung aus, dass die Freisprochenen brave Mitarbeiter des Gastwirthstandes und tüchtige Glieder der Genossenschaft werden würden, wünschten denselben eine glückliche Zukunft und dankte den Lehrherren für die Bemühungen um das Wohl der freigesprochenen Lehrlinge. Hierauf wurden 50 Lehrlinge aufgedungen, wobei Herr Holzmaier die Mahnung zur Folgsamkeit und Treue ergehen liess und dem Wunsche Ausdruck verlieh, in den Lehrlingen dereinst tüchtige Kräfte für den Beruf und wackere Bürger des Staates zu erblicken. Das herzliche Glückauf, welches der Vorsteher den neu Aufgenommenen zurief, fand bei den Versammelten den freudigsten Wiederhall. Hierauf wurden die Ergänzungswahlen vorgenommen. Gewählt wurden zum Obmann der Gehilfen der Gastwirthgenossenschaft Herr Gustav Jank, Zimmeroberkellner, zu dessen Stellvertreter Herr Nikolaus Haager, Oberkellner. Bei der Ersatzwahl des Gehilfenausschusses wurden statt der ausgeschiedenen Herren Jank und Koller die Herren Jirauscheck, Oberkellner und Karl Birstingel, Kellner, gewählt. Die Wahl eines Delegirten für die Genossenschaft fiel auf Herrn Johann Platzer, Stat der Herren Kroj und Walter wählte die Versammlung in das Schiedsgericht die Herren Josef Hiebler, Zahlkellner und Alois Gaugel, Kellermeister. In den Ausschuss der genossenschaftlichen Krankencasse wurden berufen die Herren Johann Zeidler, Oberkellner und Wilhelm Novak, Küchenchef. Zu Delegirten in die genossenschaftliche Krankencasse wurden gewählt die Herren Schulz, Moser, Dechart, Unger, Müller, Reiter, Vogel, Gaich, Spiess, Ivanitzky, Lagler, Pollan, Jurschitzka, Städler, Kuttner, Scherr und Weinzierl. Nach Vollzug der Wahl erklärte der Vorsitzende die Versammlung für geschlossen.

Hazai pokróczok!

CSAK

ilyeneket használjunk!

Mert: zsebbek, jobbak s minálmellett olcsóbbak is mint a külföldi pokróczok!

Vidéki rendelések naponta kétszer a legnagyobb gonddal s személyes felügyelettel alatt utánnak. vagy az összeg előzetes beküldése mellett eszközölközhetnek. Meg nem felel azonnal kicseréltetik esetleg a pénz visszazadatik.

Hazai iparosok állandó nagy pokróc-raktára!!

Egy db sopronmegyei suk kitűnő minőség 3 db. ^{120/150}	1 frt 85 kr.
Egy > ugyanolyan, nagyság ^{140/175}	2 > 75 >
Egy > kitűnő min. erős, finom suk pokróc, ^{220/160}	2 > 30 >
Egy > ugyanolyan, ^{140/180} mtr	3 > 35 >
Egy > ^{160/190}	3 > 95 >
Egy > prima gyapju-pokróc, legkitűnőbb minőségben, ^{120/160} 2 > 75 >	
Egy > fehér katoná pokróc, szép s fin. kék bordúrral, ^{120/150} 2 > 90 >	
Egy > ugyanolyan, ^{130/190}	4 > 35 >
Egy > ^{2 1/3} kiló nehéz, ^{140/190}	4 > 90 >
Egy pokróc strapára, vastag s erős, barna alap, 2 szép csik- kal, ^{110/165}	1 db. 1 > 40 >
Egy ugyanolyan, nagyság ^{100/180}	1 > 65 >
Egy > ^{100/200}	3 db. 2 > 10 >
Egy sárga alapu s 2 csikkal ellátott hintó-pokróc, ^{120/200}	3 > 10 >
Erdélyi hosszuszűrű pokróczok, minden színben, 1 kiló 1.75 és 1.95.	
Szobapokróczok, suk 120. 140 és 160 cm. széles, méterje frt 1.15, illetve 1.48, s illetve 1.95.	

STERN R.

ágyemű-gyáros, szőnyeg- és pokrócz gyári-raktár.

Budapest, IV., Károly-körút, kaszárnya épület

ALAPITTATOTT 1858-ban.

Rendelések 10 frttól feljebb bérmentve!

Karácsonyi ajándékok

ugymint

diszes bonbonszerek kosárcák

és

JARDENIEREK

izléses és divatos kiállításban

dus választékban a legjutányosabb árak

mellett

KAPHATÓK:

Cserháti Katinkánál

Budapest, Gizellatér 2. sz.

Szállodai kapusok és kalauzok részére

Zubbonyok, köpenyek, nadrágok és sapkák

arany, ezüst aranyozott és 'ezüstözött'
diszes paszománnyal bárminő felirattal
legolcsóbban kapható:

TILLER MÓR és Testvére

Csász. és kir. udvari szállítók Bndapesten, Károly-laktanya — Pécs és Belgrad.

835. számú Telefon.

Képe árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

Igen fontos!

Szálloda, kávéház és vendégő tulajdo-
nosoknak ajánljuk az *összes európai*
hadseregekben lejobbnak elismert szá-
badalmazott világírhírt

tisztító anyagunkat

melyvel arany, ezüst, uj ezüst, alpaka,
bronz és réztárgyak valamint ablak
tükör és konyhaszereket feltűnő fenyese-
tisztítani lehet, ára darabonként haszná-
lati utasítással 20 kr.

BORHEGYI F.

ezelőtt Lápossy F. és társa

palaczkozott bor-, pezsgő-, likőr-, cognac, rum és tea főraktára

Budapesten, Gzellata-tér, 1 sz. (Haaspalota)

Ajánlja a legjobb francia és magyar pezsgőket, cognacot és likőröket
gyári áron.

Belföldi borai, az első hírneves bortermelőktől a legjutányosabb áron szolgáltatja.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek.

Landwirth chaftliche Ausstellung
Wien 1890 Ehrendiplom (höchste
Auszeichnung) Hygienische Ausstel-
lungen London und Ostende erste
Preise. Im Juli 1883 durch a. l. e. r.
Besuch und Hu. d. v. o. l. l. e. n. e. r.
nung S. . . . des Kaisers und Kö-
nigs ausgezeichnet

Champagner u. Weinkellereien

von
Brüder Kleinoscheg in Graz
k. u. k. Hof-Lieferanten und Wein-
garten-Besitzer. — Gegründet 1850
35. Auszeichnungen Allerhöchste
Anerkennungen.

Feinster steierischer Sect:

Herz g. mantl, Goldmarke, Rajta-Rajta, Styria's
Blume und Kleinoscheg's Peric.

Vorzügliche Eigenbau-Weine
namentlich Kerschbacher und Eisenthürer.

In Budapest, u. haben im Hauptdepot bei

Johann Franz Lobmayer & Do.

IV. Károly-körút 18.

Vendéglő helyiség.

Az akácfa-utczai 6. számú házban a „Regi
sodró”-ához czimzett koresmahelyiség kiadandó
Bővebbet ugyanott I. emelet 1 szám alatt.

Gasthaus Local.

Das in der Akazien-gasse Nr. 6 befindliche
Wirthsgeschäft „zum alten Sodrófa” ist zu
vermíthen.

Náheres daselbst zu erfragen I. St. Thür
Nr. 1.